کېږدۍ

سلیمان لایق

خپروونکی

د افغانستان د علومو اکاډیمي
د ژبو او ادبیاتو علمي او تحقیقي مرکز
پښتو ټولنه

دوهم چاپ

Download from:aghalibrary.cm

Download from:aghalibrary.cm

دا د شعر کیـــــــږدی هغو قهرمانو کارگرانوته اهداء کوم چې د سالنګ په سختو غرونوکې یې د خپل وطن دانسان د تلوراتلولار سیخه او هواره کړه .

(سلیمان لایق)

Download from:aghalibrary.cm

(د دوهم چاپ سریزه)

دا کــــــــېږدی

دا د سارابې تاتوبی بېړی چې سلگونه کاله په دې شگلنو او لمر وهلو دښتو کې ښکته او پورته ځی او راځی زما لپاره نه تمامېدونکې او بې انجامه مضمون دی؛

دا د هغو سرگردانو پرگنو د خونړیو بریو، ترخو ماتو، دردوونکو مرگونو، لویو تباهیو او د هغه رټل شوی انسان سره د بې ساریو ظلمونو مضمون دی چې نه ماتېږي، نه ورکېږي او خپل انسانی غرورد چا پښنو ته نه غورځوي،

د کېږدی ژبه د بادونو ژبه، د تالندو ژبه، د باران ژبه او کله کله د بیابان په ارت گوگل کې د اوږدو چوپیاوو او ژورو تړږمیو ژبه ده،

د هغی سرگذشت د یو سرگردان او رنځ ځپلی ملت سرگذشت دی چې له پیړیو راهیسی لوږو، راځونو، دښمنیو او نه تمامېدونکو بې ثمره منډوته ورشړل شوی دی،

(دوهم)

Download from:aghalibrary.cm

زما ترانې، سرودونه او داستانونه د همدې سارايي غمځپلی بېړۍ زمن او لونه دي او زه لا تر اوسه دچوپو او غمجنو دښتو د همدې تورې نافرارې کــېږدۍ شاگرديم ،

په دې باور چې دا توره بېړۍ به د برې او نيکمرغۍ ساحل ته ورسېږي او په دې تکيه چې رارسېدونکی سباوون به هغې ته سور رنگـور کړي او د تورو تنابونو پر ځای به پر هغې باندې د لمرزرين مزی وغځوی، خپلی سندرې په دې راويښېدونکو بيابانونوکې پيل کوم .

پرېږده چې دا د غمونو توره بېړۍ د راختونکي لمر په وړانگو کې سره شي .

سليمان لايق

Download from:aghalibrary.cm

(پیشگفتار چاپ اول)

بجای مقدمه

این مجموعه زیبا گلدسته ای رنگین از اشعار سلیمان لایق، شاعر انقلابی و عصیانگر دوران ماست. افتخار دارم که سطری چند بجای مقدمه برآن می نویسم.

شرایط چاپ این اثر گرانبها و سطور محدودیکه برای این مقدمه اختصاص یافته است، بمن اجازه نمیدهد درین جا به تشریع دقایق ادبی لطیف آن، از نظرگاه زیبایی شناسی هنری بپردازم و یا ارزشهای اجتماعی آن را به معیار وظایف یک شاعر متعهد و مسوؤل چون سلیمان لایق، مورد ارزیابی انتقادی قراردهم. از سوی دیگر بهترین جوابگوی این دوسوال عمده و اساسی درباره اینکه: آیااستنباط شاعراز محیط طبیعي واجتماعی اش چیست؟ وآیا مسایل مربوط به آن را چگونه مطرح وحل میکند؟ تنها وتناه خود شعر واثراوست ولاغیر!

معهذا، این حقیقت را نمیتوان ناگفته گذاشت که سلیمان لایق این شاعر

پیشاهنگ کشورما ، به دو زبان دری وپښتو شعر میگوید و در هردو زبان بطور کلی . اشعارش از لحاظ شکل (تصویر ذهنی و صورت ظاهری) ملی و تاریخی است او از لحاظ محتوی دموکراتیک و انقلابی . ملی و تاریخی بدین معنی که : تصویر های او از آوارگی صحرانوردان چادرنشین در دشتهای گرم و سوزان کشور تا رنجهای بیکران زحمتکشان اسیر و شلاق خورده کوهپایه های پربرف چونغر ، از هیاهوی بزم آرایان کرسی پرست شهرهای ویران تا بساط ننگین برج نشینان مفتخوار قاعه های فیودالی در روستاهای ستمکش، از پیامبران خروشان اباسین تا به نبص آشنایان گردابهای آمو از عقابان پامیر تا شیران خیبر و همه آنچه درین محدوده جغرافیایی د رحال شدن و گذشتن بود و هست و در چارچوب مناسبات اجتماعی . اقتصادیمعین و فرهنگی ناشی از آن که دارای گذشته ٔ تاریخی خاص خود و ممیزات ملی مخصوص به خود بود و در زیر تأثیر قانونمندی عام تکامل اجتماعی تا مقطع زندگی شاعر رسیده است، با واقعگرایی انقلابی بصورت زنده و فعال ارائه و تمثیل می شود و آنچه مربوط بشکل ظاهری شعر لایق است ادامهٔ سنت های ارزنده و دارای نیروی حیاتی استادان کلاسیک شعر پښتو است که با نوآوری سالم، خلاق و تکامل دهنده مرحله نوین و جدیدی را در شکل شعر پښتو بنیانگذاری میکند و بدون اینکه به اصول انکشاف یابنده وقابل رشد زبان شعر در ادب پښتو پشت پا زند . باایجادگریهای خلاق درین زمینه، آنرا تکامل میدهد و ظرفیت هنری و تکنیکی بزرگتر و بیشتری بآن می بخشد .

و اما ، محتوی دموکراتیک و انقلابی باین معنی که : سلیمان لایق، سخنگوی پرشور و انعکاس دهنده صدیق و راستین نیازها و آرمانهای توده های بزرگ اکثریت معروم جامعه ستمکشی افغانستان است و این نیازها و آرمانها را

بمعیار جهان بینی علمی طبقه کارگر - این ذره بین حساسی و دقیق شناخت علمی هستی و ماهیت، حال و آینده و رهنمای عمل رهای بخش تمام زحمتکشان وطنی و جهانی که در آن زندگی میکنند - می سنجد. باساس ایمان خلل ناپذیر او باین جهانبینی علمی بود که توانست افتخار امتیاز نشراتی و مدیریت مسوول مبارز و پر افتخار پرچم (ارگان حزب دموکراتیک خلق افغانستان) این پیشاهنگ طبقه کارگر کشور و تمام زحمتکشان افغانستان، این مبارز سرسخت و راستین راه تأمین حقوق ملی و دموکراتیک وارمانهای انقلابی اکثریت بلاکشیده خلق افغانستان این ترجمان صدیق، بیانگر و مدافع بی ترس مبارزات جهانشمول طبقه کارگر بین المللی، جنبش های رهایی بخش ملی و جبهه جهانی نیروهای پیشاهنگ ترقی و انقلاب در سراسر جهان را حاصل کند.

سلیمان لایق، به عنوان یک شاعر با درک این مطلب اساسی و علمی که روبنای فاسد و از جمله پدیده های تأخرپسند فرهنگی، در مقطع خاصی از فعالیتهای هنری چون شعر و شاعری - خاصه در جامعه که از لحاظ نهضت ملی و اجتماعی هنوز در مرحله قشری و احساسی قرار دارد میتواند برای تحمیق توده ها و منحرف ساختن نیرو های جوانان و مستعد بفعالیتهای انقلابی سلاح مؤثر و زهرآلودی باشد. بحق و بجا بمبارزه با شاعران مزدور و درباری و خدمتگزاران فرهنگ برسوده و فاسد طبقات حاکمه و ستمگر و نظام طاعون زدهٔ فیودالی برخاسته، آنها را بشدت مورد حمله قرار میدهدو به آنها بی باکانه میتازد. بیائید این حقیقت را درین مجموعه و بخصوص زیر عنوان (له درباری شاعر سره) باهم بخوانیم و بدانیم که: او یعنی سلیمان لایق - این شاعر مردم، شاعر عصر و دوران رستاخیز توده ها،

برای رهایی مردم محروم کشور خود از بیهوده گیها و بی فرهنگیها ، شاعران بزمها - بزمهای درباری ، بزمهای فحاشی ، بزمهای رقصهای عریان دختران بی حجاب و عشوه های دلیرانه بغرضی اطفای شهوات اهریمنانه ، بزمهای خمها و جامها ، بزمهای گناهها و هوسها ، بزمهای اقبال کاخها و ذلت وبرانه ها را بشدت محکوم میکند و باین می نازدو بجا می نازد که خودش ، یعنی سلیمان لایق ، شاعر توده های محروم ، فریاد غلامان ، رنج کارگران ، زحمت و ستمکشی دهقانان ، ادبار غژدی نشینان ، از پا افتادن مظلومان ، ناله ناتوانان ، اشک اسیران ، ننگ بزرگران ، مبارزهٔ کارگران و محبت و مؤدت خلقهای وطنش و سراسر جهان است . او میبالد که بااین کار : بر تودهٔ باروت آتشی مینگارد : آری ! اوچنین کرده است . اوچنین خواهد کرد . واوخود را پرچمدار سنگر زحمتکشان کشورش میداند و میگوید : تا زنده است درین موقف پا برجاست .

زهی تصمیم و ارادهٔ انقلابی ! پیروز باد لایق و آرمانهایش

۲ دلو ۱۳۵٤

کابل

بارق شفیعی

(اووم)

فهرست

ګڼه	عنـــوان	مخ
۱	يه خلکو خلکو !	۱
۲	اوربده لار	٤
۳	پلی	۷
٤	هېرشوی ګل	۱۰
٥	د نيوا په غاړه	۱۳
٦	ژېړې شپې	۱۸
۷	د شګو کور	۲۱
۸	وصيت ليک	۲۳
۹	سرګردان	۲٤

(اتم)

۱۰	کیږدۍ	۲۵
۱۱	چونغرته (۱۲) ترانه	۲۷
۱۲	چونغرته (۱۳) ترانه	۳۰
۱۳	چونغرته (۱۸) ترانه	۳۳
۱۴	چونغرته (۱۹) ترانه	۳۵
۱۵	چونغرته (۲۱) ترانه	۳۸
۱۶	چونغرته (۲۲) ترانه	۴۱
۱۷	چونغرته (۲۶) ترانه	۴۴
۱۸	چونغرته (۲۷) ترانه	۴۷
۱۹	شاعرته ! لمړۍ پیغام	۵۰
۲۰	شاعرته ! دوهم پیغام	۵۵
۲۱	د کنړسین	۵۹
۲۲	له‌درباری شاعرسره	۶۲
۲۳	ورکه‌لار	۷۰
۲۴	ځوان شاعرته	۷۳
۲۵	یه‌خلکو ! خلکو	۸۰

یه خلکو خلکو

یه خـــــلکو خلکو ، د وطن خلکو
یه وږیـــو تږیو ، د غـــرو و ګړو
آزادي څه ده ، خپــــلواکي څه ده
یه درنه جـــارشم لوڅو لغـــرو

که وطن لوڅ وي ، که وطن وران وی
سمسوری څه ده ، آبـــادی څه ده
که لـــوټول وي ، که ډوبـول وي
خپــــلواکی څه ده ، آزادي څه ده

بې روحه خـــاوره ، آبـــاده نه ده
بې پوهی خـــلك واره بنـــديان دي
دا پښنی لــــوڅی ، دا په نس وږي
واړه مـريان دي ، ټول غلامـــان دي

که آزادي ده، که خپــــلواکې ده
د څـــو سړو ده ، د ټولــــو نه ده
که واکـــداري ده، که کامـراني ده
د يوې مـــانۍ ده، د شپـــولو نه ده

آزاد هغـــه وي ، چــې په تن پټ وی
آزاد هغه وي چې په نس مــــــوړ وی
آزاد هغه وي چې واک یې خپــل وي
آزاد هغه وي چې په ځـــان جور وي

آزاد هغه وي چې کــوریی خپل وي
په جهـــان ښوري لـــونړۍ وینی
آزاد هغه وي چې په هـــــــر گام کی
هـــم تلك وینی هم کــــړۍ وینی

یه وږیـــو تـږیو ، یه غـــــــلامانو
لیـــږ رابیـــدار شئ، درنه قربان شم
یه درواري شــم، راگــــړندي شي
نه چې بوډا شم، نه چې ستومـان شم

راځئ چې یو شو ، راځئ چې یو شو
په گــڼه مات کړو دا ځنځیـــــرونه
راځئ چې پریکړو، راځئ چې وران کړو
مرغــــلین پړي ، تور زنـــــــــدانونه

له غــرو رغـــو نه، له دریــــابونو
له سپیـــــرو دښتو، له تـــورو خونو
سره راټـــول شئ، سره قــوت شئ
یه سیــــلاوونو ، یه توپـــــــانونو

اوس د بادونـــــو مستو څپـــو کې
مــــا ته رارسی ستـاسی غـــــږونه
د لمــــر په وړانــــګو جهان ته لیږم
ستـــاسی له قهره ډک فـــــریادونه

یه لــــویه ولسه ته په ځـــــان پوې
ته ستـــر قوت یې، ته لـوی ملت یې
هم آزادي یې ، هم نیــــکمرغی یې
هم عـــــدالت یې، هم کــرامت یې

د تاریـــــخ کرښی ، د زمــــان پایی
په تا ډ کیـــــږي، په تا غـــږیږي
دا کـــــږې لاری، دالـویې کندې
په تا سیخیـــږي ، په تا سمیـــږي

که څوک قوي دی، خو تا قوي که
که څوک کمزور دی ، د تا کمزور دی
له تا بل شوی ، له تا جــــګ شوی
که چټرې اور دی، که چیرې شور دی

وږي دویم کابل ۱۳۴۲

اوږده لار

په توله سیمه کې باران اوري
آسمان نارې وهي وريځ ژاړي
زموږ د مخه په يوه خره باندې
يوه کده لېږدي اوږده لار نغاړي

څو زړې خولې په باران لندې
په خرې پرتې او به ترې دارې وهي
شپيته کلن بوډا له ښځې سره
پسی روان دی سختی لاری وهی

د ښځې غیږ کې یو ماشوم ویده دی
کله چې تالنده شي وريږدي
موريې راټينګ کړی چې دی وژاړي
سريې خپل زړه ته برابر کېږدي

د باران څاڅکې لکه غشی راځی
سوړ باد په سترګو لکه ستنی لګی
د لار تېرې شګی په لوڅو پښو
د چړو څوکو په شان سونی لګی

د بـــــــوډا پوزی نه او به څـــــاڅی
باد چې پیاوړی شي ځګیـــروی کوی
کله چې وپــــــرزي نو شـــــکر وايي
بیا چې راپـــــــورته شي ستمی وهی

ای پردیســـــــانو د وطن زمنــــــو
ستاسی مړستون او ستاسی ګور چیرې؟
چیرې خــــاپوړی چیرې لـــوبی کوئ
ستاسی روغتون او ستاسی کور چیرې؟

آیـــــا دررسی د زمـــــان سندرې
چې درست بشر یو کــــلی کور بولی
خو تا پخپــــل پراخ هیـــوادکې ولی
نه څوک شریک او نه خپل ورور بولی؟

باران خو ګــــورئ چې قطره قطره دی
چې سره یو شی لوی دریاب جوړ کړي
بیـــا چې په یوه لارهکې سر کیـــږدي
کاڼی پرې باسی او سیـلاب جوړ کړي

په تــــــوله سیمه کې بــــاران اوري
آسمــــــان ناري وهی وریـــــځ ژاړي
زمــــــوږ د مخه په یوه خــــــره باندې
یوه کـــــــده لېږدي اوږده لار نغــاړي

دغوايي ۱۳ کابل ۱۳۴۳

پلې

دا وچتــــو غـــرو په منځ کې
په اسفالت ســــړک روان و
مــلا دردمنه ، پښې چـــاودې
لاره لـــرې وه ستـــومان و
لــــړې پلنې وې په غـــرونو
راروان یاغـــــــې توپـان و

لاروي ته ور په یــــــاد شول
په دې واټ کې خپل کــارونه
د دې غـــــرو په مـــاتوو کې
خپــــلې هڅې ، زحمتـــونه
کلنـــــګونه ، زنبیـــلونه
ســـاړه ژمي ، سخت کــلونه

کلـــکې پرښې مې کړې ماتې
سرکش غـــرونه مې هوار کړل
سین مې سیخ که خپل بستر کې
سیـــــلاوونه مې مهــار کړل
ستـــر پلـــونه مې تیـار کړل
توپـــــانونه مې ایسار کــړل

په بريتـــــــو د مســـاپر کې

يوه ترۍ مســــــکا پيدا شوه

په ســــاده زړه کې يې ويښنه

يوه خـــوب وړې تمنـــا شوه

«کاشکې بيــا په دغو غرو کې

د کـــارونو سوه غوغـــا شوه»

« کاشکې بيـــا دغـــو درو ته

پخـــــوانی ملـــگري راشی

کاشـــکې بيـــا په دغـــو لاره

لمـــر راوخېــژي رڼـــا شی

کاشکې بيـــا زمـــا غـــوږو ته

د مـــاشين سنـــــدره راشی»

«کاشـــکې دغه ځيـــږه لاره

بيـــا زمـــــوږه د کـارو شی

په هــــــر موړ او هره څـوکه

مــــاشينونه په نـــــارو شی

داوطـــن او دغــه سيــــــمه

د جهـــــان د ننـــدارو شی»

نا څـــاپی وربانــــــدې راغی

يو مـــــوټر له پاسو غـــرونو

شکې ختې یې وربـــاد کړې
دی یې ویوست له اوبــــونه

پنـــډیې ولـــویده له شـانه
رابیـــــــدار شو له خوبونه

او سیــــلی یې را اوچت شو
له گـــــو ګله سره لمبه شو

په یوه تیـــږه باندې کیناست
په خپل ځـــان باندې اخته شو

وی یې «بیا دغه شین سترګې»[1]
مــــاته ولی په غصــه شو

اې دغــــــرونو مساپره !
د هر چـــا ده خپـــله برخه

ترخو دا آسمـــان ولاړ وي
و به نه وزي له دې نـــرخه

خه اوچت خه لنــــډوه یې
دغه تـــوره اوږده کـــرخه

دغبر ګولی ٦ سالنگ ١٣٤٢

١ ــ شین سترگی – آسمان

هير شوی ګل

ديوه خوږ له څنګه ناست يم
سترګې شوې، سانيولې
پښې تر دوړو لاندې پټې
ورې تبې، لمر وهلې

نظر ورمه اې خوا دې خوا
په پوټيو په اغزو کې
کله لوېږي په کربوړو
کله ښوري په وښو کې

د مېږيانو ځالې خوا کې
سو اوږده پاڼه پرته ده
باد راوړې، لمر وهلې
يېره شوې ده، ورسته ده

خدازده خدازده دغه پاڼه
چا راوړې له باغونو
کوم شپانه په لښته پورې
سيلاوونو، که بادونو

او دا پـــــانه پـــــانه نه ده
دا یو گـــــــل دی رژیـــــدلی
بې باغـــــــــوانه راشین شوی
لـــــکه ستــوری ځلېـــدلی

پســــــرلی راغــــــــووړولی
یـــــوه شیبه یې خنــــــدولی
تنهـــــــایي له پښــو لـــوولی
د جـــــــوزا لمــــــرو وژلی

ته بې سره د بیـــــــــدیا گـــــله
څه بېــــــځایه زرغـــون شوی
د ســــــاره په چپـــــــاوو کې
تبـــــا شوی، زبـــــون شوی

نه چـــــا باغ کې کېنــــــولی
نه چـــا زلفو کې ټومبــــــلی
یوه خــــــوله یې خندیــــــدلی
بیـــــــا دستی یې رژیـــــدلی

نه په مینه کې بدنـــــــــام شوی
نه قاصــــد د کــوم پیـــام شوی
نه وږمـــه د کـــــوم مشام شوی
نه د بـــاغ شوی، نه د بــام شوی

نه بـــــورا درنه تـــــاو شوی
نه بلبـــــــــــل درنه خبـــر شو
نه ځـــــوځان چـــا درنه پریکړه
نه لښتـــــتی دربــــــــرابر شو

زمـــــا په څیـــر لمـــر وهلی
وینـــــه وچه، رنـــــګ بایللی
سر په خـــــــاورو ایښـــوولی
بې ګنـــــــــاه له مینځه تـــللی

د بیــــــدیا هیـــر شوی ګـــله
ته لا ښه یې، زه دې ستــــــایم
زه کــه مـــــرم که تبـــا کیږم
یک تنهـــــــایم، یک تنهـــایم

د چنګابښ ۱۵ کوهدامن ۱۳۳۹

د نیوا په غاړه[1]

نیـــمه شپه ده زه بیـــــــــداریم

خوب مې نشته ، خوب به څه وي

څـــــوک چې ما بیــدرده بولی

درد به څه ، آشـــوب به څه وي

• • •

زړه مې غـــواړي چې ناري کم

د نیـــــــوا د سین په غــــــاړه

لیــــــــونی په ځان خبــر کړم

پې کـــم خـــــلاصه خپله غاړه

• • •

د اسحـــق په کـــــــلیسا کې

لا جــــــاري د مــــزدور وینی

دا خــــــو زه گنــــاگار نه یم

چې ته ړونـــــــدېږې نه یې وینی

• • •

دلـــــته هـلته ، ښکـــــته پورته

توپـــــانونه ، توپـــــانونه

لا خوځېـــــږي، لا جـــگېږي

بحـــر بحـــر ، غرونه غـــرونه

• • •

لا د سرى د میـــــدان خواکې

پورته کېـــــږي فـــــریادونه

په نیـــــــــوا لا روان دي

د تاریـــــــخ انقـــــلابونه

• • •

دا زانـــــــــگو د انقلاب ده

زړه ځـــــــــاله د بازانـــو

نوى کـــــور د نویو خلـــکو

امیـــــــد ځای د نامینـــدانو

• • •

اې پیغلـــوټو اې ځـــــوانانو

اې سپین پوستو ، اې تـــور پوستو

سره یو شئ ، سره یـــــــو شئ

اې تور خټـــو ، ژېړ ویښتـــانو

چې ځـــان وینمه شرمېـــږم
ژبه گـــونگه ، سر بې شوره

ژونـــد بې نوره، زړه بې عشقه
پښې مـــاتې، مټ بې زوره

• • •

اې د ژونـــد خـــوږه نسیمه
یو څــه زور را ، یو څــه اور را

ننه زړه کې لمـــر د عشق را
په دې لمـــر کې ګرم کور را

• • •

یا تـــرخه را ، یا خـــوږه را
یا شـــراب را ، یا کـــوثر را

یـوه لحظه کې ، یـوه شېبه کې
یـــوه لمبه را ، یـو شـــرر را

• • •

زمـــا زړه ته لـــوی محل را
زمـــا کـــور واړه جهان که

څو ک راوړونه که څو ک خوندې
یو وجـــود راته انســـان که

زمــــا نظر لـــکه د بـــاز که

پلن په غــــــرونو، خپور په تړو

زمــــا لیـــمه لـکه باران که

هـــم په لـــوړو، هـم په ځوړو

• • •

مــــاته هسې ستــــر ګې را که

چې سپین ووینـــم په تور کې

مــــا له هسې توفیـــق را که

چې ایــــره نشم په اور کې

• • •

د مظلوم او ښــــکې دریاب که

تژې او چت که توفــــــانونه

پرې خوره بریښنـا د عشق که

ترینه جــــــوړ که جهانونه

• • •

یو جهـــــان د انســـــــانانو

چې کې خــوار او امیر نه وي

چې ځګیروی ترې نه پورته نشي

څوک د بل چــــا اثیر نه وي

اې د ژونـــد خوږه نسیـــمه

لېږ راغبـــــرګ شه په بازانو

د دې دښتـــو په خوب وږیو

د دې غـــــرو په لیونیـــــانو

• • •

یو ځل ویښ که جګې جګې

دا زمـــرۍ له دې ځنـــــګلو

یو ځـــــل پورته دا پـردې که

له خیبـــــر او له ګـــــوملو

• • •

اې د ژونـــد خوږه نسیـــمه

ولې چوپ یې لېږ ګـــویا شه

خیر که موږه دوزخیـــان یو

لېـــږ پخلا شه ، لېږ پخلا شه

د جولای ۱۰ لنینګراد ۱۹۶۴

ژیړې شپې

هره خوا ګلان خزان ځپلي دي
باغ کې د بلبل ځاله ویرانه ده
وریځو بیا د غم ژړا سر کړې ده
دا د غم نړۍ په غم ودانه ده

● ● ●

باد دونو پاڼو کې نارې وهي
منې یې غوړو کې څه ویلي دي
سترګې د فلک له وینو ډکې شوې
ګوره زمانې بیا څه کړلي دي

● ● ●

پاڼې د چنار لکه زما هیلې
ژیړې ژیړې ښکارې رژېدلي دي
ژاړي د تاکونو لوخو څانګو ته
سترګو کې یې وینې ټوکېدلي دي

● ● ●

هالته د زړې کــــلا په وره باندې
گونګـ بیــا زړې شوې ترانې وايي
گــوره په دې شپه کې دا زړه بــلا
بیــا د چا افسون ته افســـانې وايي

● ● ●

ناست یمه ، زنګیـــږم په غمونو کې
تــــوره شپه روانه ده منــــزل وهي
پـــورته د آسمان په لرې سیمـو کې
ویځــو کې یو ستــورې ځل وهي

● ● ●

کـله د کږتې په تور لوګجن زړه کې
وخــــاندي یوه هیله راته ورانه شي
څو چې زه له خـوبه سترګې پاڅوم
بیــا هغه ویـده شي پښیمـــانه شي

● ● ●

وړانګې د سـکروټو د کوټې په چت
رېږدي لـــکه مینه زمـــا په وینو کې
غـــم په توره شپه کې اسیر کړی یم
خوځي مې په پـلو او په رګونو کې

● ● ●

اې د مني ژېړ او کـــــرار شپـــــو
وخوځېږۍ، لرې شئ او تېرې شئ
پرېږدئ چې د واوره بړستن پـلنه شي
پټې شي تر واوره لانـدې هېرې شي

● ● ●

وځـــلېږه ته اې مقـــدسه لمـــــره
رنګ کړه د سبا د پسرلی ګــــلان
دغه غمځپــــلی خــــاوره ګرمه که
وخنـــــــدوه دغه ژړنې آسمـــــان

د لړم ۳ کابل ۱۳۴۵

د شګو کور

څه ده د ژونـــد د ماشومـــانو آرزو
چې سپیرې خـاورو کې خوسی وهي
له تشو شـــــګو نه مـانۍ جوړوي
ګټې رابـــــــاسي او ستمې وهي

• • •

اې د کـــوڅو خورو ورو مـــلګرو
راځئ چې نوې لـــــــوبه ساز کړو
دغه شـــګلن کــــورونه ونـــړوو
ځـــان له دې خـاورو بې نیازه کړو

• • •

دغه د شــــګو ناتمــــام کــورونه
زور د سیـــــلاو او زلــــزلو نلري
دا تـــورې خاورې، دا فاني باغونه
ارزښت د جنــګ او د دعوو نلري

• • •

راځ چې هیـــــلی څه رنګینی کړو
راځئ چې نوې تـــــرانی ووایـــو
د زمــــــانی په دې زړو غــوړو کې
د ژونـــــدون نوې افسانې ووایـــو

• • •

مــــلګرو اې خورو ورو مــــلګرو
له دې ویـــــرېږم چې ناښـاد به شئ
د زمـــــــانې د توپـــــانو مخی ته
که سره یو نشئ بربـــــاد به شئ

د تلی ۲۰ کابل ۱۳۴۳

وصيت ليک[1]

کــــله چې مړ شمه يــــارانو مـــــا
تر تورو خــــاورو لاندې پرې باسئ
په ډېر پـــراخه او ناپــــايه بيـــديا
د خوږ يو کراين زړه ته مې ښکېباسئ

هسې چې ارت او هــــوار دښتــونه
درست دنيپـــــر او د هغه څنـــډې
ښـــکاري او وايې وري زما غوږونه
د سين غـــــورکې او د څپو منډې

پرې باسئ مــــــا او تاسې پاڅېږئ
بندونه ماټ کړئ، کړۍ وشرنگوئ
د دښمنــــــانو په ناپاکـــــــو وينو
فتـــح او برى ملــــگرو ولمبوئ

کــله چې نوې کــورنۍ جوړه شي
هغه چې ستــــــره او آزاده وي
ستــــاسې په نرمه مهـــربانه ژبه
يوه شېبه غـــــواړم زمـــا ياده وي

دا کتوبر شپاړسم ۱۹۶۷

---

۱ ـــدا شعر د اوکراين د مشهور شاعر تاراس سوچنکو اثر دى .

سرګردان

خوځـــــمه د ژوند له قــــافلو سره
زه یو د مـــــــزلونو سر ګــــردان یمه
خـــــدازده دغه لاره کـــوم پلو ته ځي
زه دا هســـې چـــــا پسې روان یمه

• ● •

څه وایي د ژونـــــــد مساپـــرانو ته
دا د کــــــاروانونو دغمو جــــرس
کومې خوا ته ځي څه یې په زړه کې ته ي
دا بیــــــابان ګرده لیــــونی هوس

دوړي ۶ کابل ۱۳۳۸

کیږدۍ

هالته د وچ ډاګ په لمنه بانــــــدې
د منی بـــاد ته یو کیـــږدۍ رپیږي
په دې کیږدۍ کې یو رنځوره ښځه
اور بلـــــــوي او له درده ژړیږي

د کمیسه له تــــــرازو ځـــــخه یې
د بې پنا صورت پوســتکی ښکاري
د وجـــود غوښه یې رنځور خوړلی
په هر اندام کې یې هډوکی ښکاري

یو ډنګر سپی ګرد له کیږدیه ګرزي
یوه زړه اوښه په اغـــــــزیو چوده
د خــاورو دوړو کـــاروانونه روان
د مــازیګـــر ستــرګه په کینستو ده

دغه کیــږدۍ دا مســــــاپره بیړۍ
چې لارې نغـــاړي او مزلونه وهي
کومه خوا درومي، چیرې لاره کوي
د څه لپــــــاره واټنــــونه وهي

اې تـــورې تعـــورې د ساره بیـــړۍ

د بې وطـــــنه پوونـــــده وو یاره

وایه چې کـــــــله به منزل ته رسي

ستـــا د ستـــومانه ژوند اوږده لاره

د تلی ۲۵ کابل ۱۳۴۳

چونغرته !

(۱۲) ترانه

پرون پردیســــــــو اواره وریځو
چونغره، غـــوږ کې تا ته څه ویل
له کـــومه رنځه یې شـــکوه کوله
چې کړې شپه یې ستـــا پښنوته ژړل

• • •

دا ابدي پردیســان چېـــرې درومي
د دوې د منـــډو سرانجام به څه وي
ولې په غـــرونو، په رغونو ګـرزي
ددې ستومان کاروان مرام به څه وي

• • •

کـــله اسمان کې داوښانو غـوندې
غـــلی خوځېـږي او منزلونه وهي
کـــله وحشي شي، توپاني شي پسې
په غـــرو وردانګي یرغـــلونه وهي

• • •

کــله شي ښکته د چتــــــريو په شير
د غـــــرو لمنــو ته خيمې ووهي
کــله هيلۍ غونــدې د سين په اوبو
ښـــــکته شي ولامبي غويې ووهي

• • •

کــله د غرو پڅو کو څو کو بانـدې
کتـــار کتار شي کـــارونه تېري
کــله شفق کې سره لمبه شي داور
سپينو مالـــــوچو کې اورونه تېري

• • •

کــله د شنه اسمـــان په پـاکه دړه
ايرانوونــــــکې تصـويرونه باسي
کله سپـوږمۍ ته پالنګ وغوړوي
خپــل تېرې تېرې ارمـــانونه باسي

• • •

کــله د واورو انبـــــارونو څخه
لمن راډکه کـــړي توپـان راولي
کله بيا خـــاندي او سندرې بولي
پسرلی وروزي او ګـــلان راولي

• • •

کله تر پښو کړي بیا سینونه غرونه

په پراخ اسمان کې سرگردان گرزي

نا معــلوم لوري ته مـــزلونه وهي

اوړي را اوړي او ایران گـــرزي

● ● ●

چونغره زه هم ستومـان شوی یمه

له دې بېخونده ساړه ژونده څخه

رائحه په گـــلـه بانــــدې ولېږو

لاره د تېښتې له دې بنـــده څخه

● ● ●

د دغو گرزندو وریځـــو په شان

ازاد پـــرواز، ازاد سفر غــــواړم

چې ما پراخو اسمــــانو ته بوزي

هسې شهپـــر ، هسې وزر غواړم

● ● ●

څـــــرخم به ، رغـړم به بهېږمه به

تـــــل به ازادې تـــرانې وایم

د اسمـــان ستورو او پیرونو ته به

د سړې ځمـــکې افسانې وایم

د لینډۍ ۱۴ کابل ۱۳۴۱

سلیمان لایق

چونغرته !

(۱۳) ترانه

اې د بلا او حـــــادثو چونغـــره
بیا دې په ږېره باندې سپین ښــکاري
نه نه په غـــــاړه دې د اورو امیــل
لکه د سپینـو لونــــگین ښــکاري

● ● ●

د سپینـــو واورو تر دلیــــو لاندې
عجیبه درونـــد او ښایسته ښــکاري
څومــره مغــرور او بې پروا یي ولاړ
له درست جهـــانه وارسته ښکاري

● ● ●

ستایې په څه چې سین کنــګل نیولی
او کب نیوونکې کبـــان نشي نیوای
یا رنځـور غاړی او کمـــزوری بوټیه
په دغو واورو غـــــرو اه نسي ختای

● ● ●

ستايې پې څه که ستا په لــوږو ځوږو
واورې له بـــاد سره نښـاوې کوي
يا خواره مور خپلې رنځورې لورته
شو ګيـــرې ګالي او ژړاوې کــوي

• • •

ستايې پې څه که للمي کــاره بزګر
لــږګی او بوټی د خپــل سون نلري
يا يې ماشوم چيرې ګـــريوان ګرزي
مـــوريې ګنـــډلو ته يوه ستن نلـري

• • •

ستايې يې څه که مساپر مـــــزدوران
لخ کـــاره پاتی دي او کـــور نلري
يا هغه مـــزی بې شعوره سود خــور
پخ چـــا زړه سوی نلري، ورور نلري

• • •

ستايې پې څه که دوطن حاکمـــــان
خلـــــکوته ګوابنې او بېګار چـلوي
په هغو لارو چې خـــر نشي ختـــای
په انسانـــــانو باندې بـــــار چلوي

• • •

هو ته همـــــداسې بې شعـوره اوسه
ستاېې زمــــــوږه له دردو سره څه
تا ته د واورو خـــــولۍ تاج برېښي
ستاېې له لـــوږو او مرگـــو سره څه

دمرغومي ۱۰ کابل ۱۳۴۱

چونغرته !

(۱۸) ترانه

اې د ډبرو تـــــور دېبې چونغـــــره
ما وې چې ویښ دې کم ملګری به شي
د ستمــــــګرو د سر کـــانی به یي
د زیارستونـــکو د زړه ځوری به شي

• • •

ما وې چې ویښ دې کم ، مرچل به شي
د دې یـــــاغي زړګی تسل به شي
زمـا د سرې مینی محــــراب به شي
ژونــد به شي، منـــډه او تکل به شي

• • •

ما وې چې ویښ دې کم، عیسی به شي
دې ویـدو خـــلکو ته به سا ورکوي
په سړو سمڅـــــو کې به اور بلوي
تیـــارو درو ته به رڼـــــا ورکوي

• • •

ما وې چې وینې دې کم، جهان ویښ شي
ته لا ویــــده یې خو جهـــان ویښ شو
دغه کـــار گر، دا هستوونکې جهان
دا د هستۍ جـــوهر انسان ویښ شو

• • •

اوس که ته نه پاڅیــــږي، مه پاڅېږه
په کروندو کې دې دهقـــان ویښ شو
ما لا د یوې بریښنــــا سوالونه کول
خو داسمان په زړه کې توپان ویښ شو

• • •

اوس راویښ شوی د پیـړیو غـــــلام
په مړو رگـــو کې دې ژونـدون خوځي
له هر کمـــــــره د عشـــق اواز وزي
په هــره لویشت کې نوی یون خوځي

• • •

اوس راجگ شوی دی جهان جوړوي
دا زیار ځپـــــلی، رټل شوی انســان
داغ د پرون ربړ گــــالونکې اسیـــر
دا د سبـــــا د کائنــــاتو سلطـــان

د چنگاښ ۲۵ پلخمری ۱۳۴۷

چونغرته !

(۱۹) ترانه

دغه راوري د بـــــاران ځــــاځکې
که له خوږمن زړه د توپان ځـــــاځکې
یا ســــــــره ایشی په دره دره کـــې
هم د باران ، هم د توپـــان ځــــاځکې

• • •

که سره یـــو شي دراڼې قطـــــــرې
وطـــــن به واړه شي ځپــــې ځپــــې
نرمې اوبه به شی تیـــــرې تیـــرې
د گـــــلو پاڼې به چـــړې چـــړې

• • •

هلته دغرو په ځوکو ځوکـــــو باندې
په تورو ویځـــــو کې بریښنا ځغــلي
د خوب ځېــــلی ښار په خښته خښته
د ژونــــــد د تالندې غوغــــا ځغــلي

• • •

د پسرلی د باران ښکلې شرنگی
د امیدونو ترانې خوروي
د زړې خاورې په ستومان زړه کې
زېری د نوې زمانې خوروي

• • •

په مړه بېدیا به پسرلی راشي
زه په چمن کې نوی ژوند وینم
مړاوي گلان به وزر وغوړوي
زې له سبا سره پیوند وینم

• • •

چونغره وغبروه وغبروه
نوی انسان ته د سبا سازونه
پرېږده چې واوري دغه نوی انسان
د خپل وطن د مستقبل رازونه

• • •

د باران غږ د امیدونو سرود
د خورو خلکو د ننگونو سرود
پرېږده ویده غوږونو ته وغږوي
د زیارایستونکو د جنگونو سرود

• • •

سلیمان لایق

چونغـــره اې زما د ارمـــــان چونغره

زمـــــا د شعر قهـــــــرمان چونغـره

دې خپل گـــــو گل ته خو اېږ. ننه باسه

يو څه زمـــــا ياغی توپـــان چونغـره

• • •

پرپږ.ده سړې ډډې دې گــرمې کړي

دغه شعـــــــرونه ، دغه سرې لمبې

پرپږ.ده د غـــــوږ. پردې دې ولړزوي

د وطنپـــــــال زړه ابـــــدې نارې

د تلی ۱۳ دهانهٔغوری ۱۳۴۸

چونغرته !

(۲۱) ترانه

چونغره ستا په ترو ترو باندې
زموږ داوښکو بارانونه اوري
خو دا د رحم اوبه نه دي ګوره
په تا د خلکو غضبونه اوري

• • •

ستا په درو کې بیا د کار پرګنې
د حاکمانو شلاقونه ګالي
د تا له ځوکو تر لمنې پورې
د ځو لیوانو یرغلونه ګالي

• • •

د تا هر کاڼې د بزګرو د سر
د تا هر اغزی د هر بزګر د ځګر
د تا هر اور د بېوسانو په کور
د تا هر سیل د مزدورانو د در

• • •

د تا لمـــن د بې لمنـــــــــو لمن
د تا هستی د بې حاصـــــلو هستی
د تا غوغـــــا د نازولو غوغـــــا
د تا مستی د مستبـــــــدو مستی

• • •

د تا ځوځـــان د بزگــــرانو برخه
د تا غنــــــم د نازولــــــو شومه
په هـــره لاره کې دې ایښی تــلک
په هـــره پوله کې دې لـــــکه لومه

• • •

د تا خــوراک د بزگـــــرانو غوښه
د تا شراب د زیارایستونـــــکو وینه
د تا امیـــــــل د دوی د رغوو پـولۍ
خـــو د تا مینه د ظالمــــــــو مینه

• • •

اې د ظالمــــــو مستبـــــدو کوره
ایــا زنـــــــگونه د زمـــان درځي
مــــــوږه یې وینـــــو په رڼو سترگو
چې ستــــا لمنې ته توپـــان درځي

• • •

نن یا سبـــا سرې بخـــونې وریځې
ستـا هرې پرښې ته پیغـــام راوړي
دغو بزگـــــرو دربـــــدرو ته
زیری د جنـــګ او انتقـــام راوړي

• • •

بـــاد دغضب به په دره دره کې
بولۍ د ولس د ویښېـــدو خوره کې
دا د ظالمـــــو د دوران نښې به
واړه له بېـــخ او له ریښې چپه کې

دمرغومې ۱۰ پلخمري ۱۳۴۹

چونغرته !

(۲۲) ترانه

اې د شعـــــرونو او الهــامونو چونغره
بیـــا مې مغـــــزو کې ترانې خوځي
ستـــا د کمـــــرونو په قدم قدم کې
د ژونـــــد د میني زلــــزلې خوځي

• • •

گــــلان خپاره کړه چې بلبل دې شمه
خپــله مستی کې یو غوغـــا خـوره کم
بې روحـــه تړو ته دې ســـا ورکم
په مـــړو رگـــوکې دې رڼا خـــوره کم

• • •

ستـــا په هر مـــوتی کې د ژونـــد سرود
له ورایه وینـــــم چې ځپــــان خوځي
ځـــــکه زما په لیـــــونی شعر کې
د ځــــوانو هیــلو یو جهـــان خوځي

• • •

گـــــلونه وغـــوړوه جـــار دې شم
شپې د بهـــار دي چې بهـــار شي مست
خیـــر دی خیـــر دی که تـــږی یمه
پرېږده چې تنـــده او خمـــار شي مست

● ● ●

پرېږده چې خـــاورو ته دې وغـــږوم
د ځـــــوانی مینـــی ترانې تـــــرانې
په مـــــړو هــــډونو کې دې وخوځوم
بې حـــــــرکته زمـــــــانې زمانې

● ● ●

وریځـــــې رابـــــولمه چې واوروي
ستـــــا په کمـــــرونو د رحمت باران
برېښنــــا به وبـــــاسي په وچــو تړو
زمــــا د مینې ابـــــدي عنـــوان

● ● ●

خپــــلو شعـــــرونو ته به ژوند ورکم
ژونــــــد ته به نـوی شانې خوند ورکم
ازورده هیــــلی به پخـــــلا کمه بیــــا
مـــــات شوی زړه ته به پیــــوند ورکم

● ● ●

چونغـــره، اې زمـــا د شعر چونغـــره
شـــو چې نړۍ وي ته ابــــــاد اوسه
د زمـــــــاني له چپـــــــاوونو شخه
تـــــل په امـــــــان اوسه، ازاد اوسه

د چنگاښ ۱۳ کابل ۱۳۴۸

چونغرته !

(۲۶) ترانه

چونغـــــره بیا سپیني یـــــاغي وریځی
کینښودې ستا په ځېږو شونډو شـونډی
دا د اسمـــــــان د حـــوادث لـــولی
دا د توپـــان د تنـــدرونو کـــوندی

• • •

بیـــــایې شـــــلولی دی جـــامې ته تنه
چاک د حـــریر نه یې پنډۍ ښـــکاري
په اوسیـــــلو کې یې د تیـــو کـــوبۍ
لـــــکه ځپـــو کې چې بېړۍ ښـــکاري

• • •

ځومــــــره وحشي ده د اسمــــان پیغله
دا د حـــــــریر د پاغــــــوندو جوړه
دا د سپوږمیــــــــو له مـــــــرمرو وتی
دغه د ستــــــــــــورو له ایرو جـــوړه

• • •

دواړه مین یو خـــــــو د دوو لارو
زه د ننــــــگونو، ته دنجـــــونو مین
ته د لیــــــــلی د اننــــــگونو مین
زه په لمبـــــو چې د جنــــگونو مین

• • •

ته د اسمــــــان د سپینو نجــــونو عاشق
د رڼو شپــــــو دوصالــــــونو عاشق
زه د سرې ځمــکې په مړه گوگل کې
د زلـــــــزلو او توپـــــانونو عاشق

• • •

ته د ښـــــکلا او مکیــــــزونو لیوال
زه د لمبـــــو دیرغـــــــلونو لیوال
ته تربږمۍ کې د خوبـــــــــونو مین
زه په تیـــارو کې د جنــــگونو لیوال

• • •

تا زړه بایــــــللی د اسمـــــان په مینه
مـــــا زړه بایـــــللی د انسان په مینه
ته له خپـــله عشقه ټول جهان جاروي
زه چې ژونـــــــدی یم د جهان په مینه

• • •

ښه شوو چې ایل شوو دا یاغي عشقونه
ښې شوې چې تم شوې دا ناتمه منډې
ښه شوو پوره شوو دا زموږ ننـــــګونه
ښې شوې عبث شوې د اسمان ملنډې

دلیندۍ دوهم ۱۳۵۳

چونغرته !

(۲۷) ترانه

چونغـــــره اوس دې په خــورو درو کې
زمـــا د گـــرمو چیغــــــو زور ولید؟
بیــا دې په ستر گو د زیار کښ انسان کې
د راویښ شوی ژونـــــدون شور ولید؟

• • •

بیـــــا خو دې ولیـــــده چې وسپـــړېده
په مـــــړاوي گل کې ویـده شوې خندا
د زمـــــانې ستر گـــــو کې وبریښېـــده
زمـــــوږ د تورې غـــلی شوې بریښنا

• • •

ستوري دې ولیـــدل چې وځځبـــــدل
ستـــــا په اسمـــــان لکه په گلو پرخې
سپوږمۍ دې ولیـــــده چې وې ایستلی
ستـــــا په لمن د سپینـــــو زرو کـــرښې

• • •

غرونه دې وليدل چې ولړزېدل
درې دې وليدې چې وخوځېدې
لېوان دې وليدل چې وتښتېدل
رمې ددې وليدې چې ونڅېدې

● ● ●

اسمان دۍ وليده چې وغوړېده
وريځې دې وليدې چې وځړېدې
سيلاب دې وليده چې وخوځېده
څپې دې وليدې چې وڅرخېدې

● ● ●

وطن دې وليده چې پاڅېده
خلک دې وليدل چې وښورېدل
دوستان دې وليدل چې وموسېدل
دښمنه دې وليدل چې وژړېدل

● ● ●

دا د راتلونکې رسېدنکې توپان
د سر اغاز او د راتلو نښه دي
د دې وطن په دردېدلی زړه کې
د سره ژوندون د ويښېدو نښه دي

● ● ●

دا به له هسکه تندرونه اوري
دا به په ثمکه سرې لمبې خوځي
زموږ د سرو ننګو په فخر کې به
د ټولو خلکو پل او پلی خوځي

• • •

اوس خو دې ولیدل چې وغورځېدل
له غټو خرو نه طلایي زینونه
د طبلو په سوړو ننوتل
بېرته یې واچول په ځان ځلونه

• • •

ما چې سندرې وې دغرو اغزو ته
هغو اغزیو اوس ګلان راوړل
هغه د ګلو د ژوندون دښمنان
د قبر غاړې ته زمان راوړل

• • •

چونغره، اې د افسانو چونغره
زما د ګرمو ترانو چونغره
اوس خو تازه که دژوندون سازونه
د وینبېدونکو ولسو چونغره

د چنګاښ ۲۸ کابل ۱۳۵۳

شاعر ته[۱]

(لومړی پیغام)

اې د بنـــــدو او زولنـــــو شاعره
د وږیـــــــو تبنیـــــو پښتنو شاعره
لادرکې شته دي څه سکروټې که نه
د پرونیـــــــــو سرو لمبـــو شاعره

● ● ●

تسا په سندرو اوس کامونه خوږېږي
گـــوره چې غلې نشي ، هېـــر نشي
زه د اسمــــان لـــــوبه بدله وینم
گـــــوره له خپله هـــوډه تېر نشي

● ● ●

له هـــــر اوازه سیـــــلاوونه وزي
له هـــــره شعره زلـــــزلې خوځي
له هـــــره چیغې د مـــــــردانو سره
د ژونـــــــــد او هیـلو قافلې خوځي

● ● ●

۱ ــ له شاعر نه مراد اجمل خټک دی .

سلیمان لایق

وچه بېـــديا به سره ګلونه راوړي
په هديروکې به خنـــدا خوره شي
د دې تيارې ځمکې په ګېده کې به
د ښتنې توژې بريښنا خـوره شي

● ● ●

په لوړو څو کوتورې وريځې خوځي
په درانه نس کې سيـــــلاونه لري
په غصه شوي دردېـــدلی زړه کې
ځــــوانې څپې او تنـــدرونه لري

● ● ●

د هــــــرې تالندې اواز کې ګوره
د نوي عصـــــر پيغامــونه لېږدي
د غــرو د سره افــق نه پورته ښکته
د نوی ژونـــــد انقـــلابون لېږدي

● ● ●

د هنــدوکش د باران هـــره قطره
مخ په اتک او ابـــــاسين درځي
دلته د تللـــــــو بـــــله لاره نشته
هرڅه چې خوځي لکه سين درځي

● ● ●

د سحر باد چې ستا باړ خو مچوي

دغه زمـــــوږه او سیـــلی دي کنه

ستا د زړ گی دا غـوټه غـوټه ویني

گلـــــونه زموږ د پسرلی دي کنه

• • •

پام کوه گوره درنه مړا وي نشي

دا به باغـــونو ته رنگـــونه ورکي

د پښتنـــــو د اوربل نـــذریې که

چې عاشقـــانو ته ننگـونه ورکي

• • •

د تا مستی د هنـــــدوکش ترانه

زمـــا نڅا د اباسین سنــــــدره

رائحه چې جوره کړو په دواړو وزړونو

یوه غـــــوته شوې پښتنې خبـــره

• • •

رائحه چې نوې پیــــالی وکړنگـوو

رائحه چې خــــلکو ته سوما ورکو

رائحه دې ورکـــو دربـــدرو لره

جـــذبه د مینې او وفــــا ورکو

• • •

راځه په غــرو کې ازادي وينمه کو
راځه چې خاورې ته احساس ورکو
راځه په شپولو کې بريښنا خوره کو
راځه چې کــــانو ته حواس ورکو

• • •

پام کوه له خلکو نه بيعت مه غواړه
راځه چې مـوږ دوی ته بيعت ورکو
راځه د خــــــلکو دعزت لپــاره
په قربـانۍ کې خپـــل عزت ورکو

• • •

ستا زړه که سوی، زه يې لا سوځم
ستــا فريادونو ته طاقت ورکـــوم
زه سور انـــــګاريمه داغونه ږدمه
د غيـــــرت چيغو ته قوت ورکوم

• • •

هره څپه چې په لنــدي کې خوځي
د تا د ګـــرمو وينـــــو شور ښيي
هر نوی بــاد چې په وطن خوربږي
د تا د ځـــــوانو هيـــلو زور ښيي

• • •

څوک وايي دا چې ته شعرونه ليکې ؟
څوک وايي دا چې ترانې جوړوې ؟
شاعر خو هسې ښکلې حسن ستايي
ته ستر انسان يې زمـــانې جوړوې ؟

• • •

څه دې داژوند ، دالندکې اوسيلی
چې ديوې گرمې چيغې زور نلري
راځۍ دا زړونه څپــو ته وغورځو
که چپــړې اور نلري ، شور نلري

• • •

گوره تياره دې وارخطا نکـــرې
اجمـــله شپې پسې خو لمر راځي
زه چې د خپــلو پيغلو وروځې گورم
مـــا ته په سترگــو کې خنجر راځي

د کب ۱٦ کابل ۱۳۴۴

شاعر ته

(دوهم پیغام)

اې خوږه یاره د غمـــــــــونو اشنا
د خوادثو د کلـــــــــــــونو اشنا
ته د اټک د ســـــــــــر کشیو گواه
زه د پامیــــــــــــر د توپانونو اشنا

● ● ●

غیــــبره که خلاصه چې اشنا راځي
کاروان د مینې او وفــــــــا راځي
ستاسې د تورو د جگــــړې ډگرته
پیغـــــــــام د فتحې د ســــــا راځي

● ● ●

د غــــــــلامانو د ځنځیـــــر سازونه
زموږ په غـــرو کې ولولې خوځوي
دا نوې نوې تقـــــــاضې د زمــــان
د ولسونو رگ او پلې خوځـــــوي

● ● ●

شعـــــر چې لیـــــکمه لمبې وهي
لکــــــــه امــو شي او څپې وهي
دا د بیلتون په اور کې سوی زړگی
چې تا رایاد کمــــــــه ناري وهي

• • •

زړه رانېږدې که چې څه اور درکم
د شور د پاڅه نـــــوی شور درکم
مټ له پــولادو سره وجنگـــــوه
زه به دې جنګ ته نوی زور درکم

• • •

په دې تیـــارو پسې رڼـــــا راځي
میــــــــدان د تور و نن سبا راځي
د بیـــــــلتانه د تــورو لړو تر شا
شغـــــــله د سترگو د اشنا راځي

• • •

د نړۍ بــــــاده مستـــــانه راځه
زه د مستۍ څو ارمـــــانونه لرم
د لیـــــــونیو د محفـــل نذر ته
په زړه کې پټ څو پیغـــامونه لرم

• • •

اې تر ايرو لاندې مخفي اوره
لېږ مې رسوا که زه رسوا ښه يم
پټه نغمه يم د فطرت په زړه کې
تردې يوه چيغه برالا ښه يم

• • •

ما دا کمکې غمونه ـ نه غموي
زړ گيه ما لره لوی غم راکه
سر مې کوچنی صنم ته نه کوزيږي
يو بې همتا غوندې صنم راکه

• • •

راته ښکارېږي چې اوس لمر خېژي
د شپې لمنې کې رڼا ښکاري
د زړه کړکی چې څنگه خلاصه کمه
منظر د نوې پښتنو نخوا ښکاري

• • •

د ازادۍ د موزيک مستې څپې
لکه سيلاب په پښور درځي
غورځونه پرانيزه دردمنه اشنا
گوره چې څومره زورور درځي

• • •

دلته هاتیـــانو ته کږی لوېــــدلی
خو اوس مستی کوي کږۍ ماتوي
د ازادۍ نه راوتـــــلی فـــریاد
دا پرونۍ زړه نــــــــړۍ ماتوي

• • •

د هنــدوکش لمن کې نوي ګلان
راغــوړېدلی دي وږمې خـــوروي
د سړو غــــــرونو په ذره ذره کې
راغــــورځوونکې زلزلې خوروي

• • •

ستــا چیغې اورم خــو تر ور نه یم
ځــــکه زه ګورم چې دوا درځي
د تورې شپې له تیـــارې مه وېرېږه
سپېــــدې چاودلی دي سبا درځي

دزمری ۱۲ کابل ۱۳۴۶

د کنړ سین

يه مسته مسته ، کنـــــړه مسته
په ځــــګو پټه ، په تګ بد مسته
پيـړۍ تيرېږي ته ورته نـــاځي
اوړې رااوړې قــــرار دې نسته

• • •

په سر دې دومي سپينکې ځګونه
لــکه په شنه کې دوريځو غرونه
هسې ښـکارېږي لکه چې وراکې
نجونه په سر وړي د ګل شکرونه[1]

• • •

دغه چې بولې د ژونـــد سنـدره
درنې بوللی ، خـــوږې شکرې
چاته يې وايي ، چا ته يې لېـــږي
دا بې اثـــرې ، دا مرغــــلرې

• • •

چاته ورښيي دا غورځنـــګونه
سرکشي منــډې، ازاد موجونه
په لويو کـــاڼو ککـــره ټو کې
د چا لپــــــاره دا ټکــــرونه

• • •

دا څه جنــون دی ستا په څپوکې
دا څه مستی ده ستـــا په رڅوکې
څه هنــګامه ده چې پای يې نشته
ستا په سرود کې، ستاپه نارو کې

• • •

له ښاره راغلم چې خوب به وکړم
تسـل د درد او اشــــوب به وکړم
ستا څپې راغلی زه يې بيـــدار کړم
په ما حرام دی چې خوب به وکړم

• • •

اوس چې ستا زړه کې څپه خوځېږي
شعر او سرود شی له مـــا خورېږي
خـــــلکو ته وړمه د تا خبــــرې
پې راژوندي شی ورته نځيــــږي

• • •

اې لېـــــونیه د کنـــــــړ سینه
چې دې اخته کـــړم په رسوا مینه
اوس خو نوور که دا زمـــا زړه ته
خپـــله ځپــــانده سرکشه وینه

● ● ●

غېږ دې کړه خلاصه چې کمه سمی
ستا په ځپوکې اوښـــکې ویرجنی
ستا په توپان کې خپل شور خوندي کم
چې زرغونی کـــړي رالوځی ونی

● ● ●

زړه نړۍ دې ، نـــــوې نړۍ شي
په دې تیارو دې رڼا خــــوره شي
د عشق د دود دې هــــره بلۍ شي
د ورور ګلوۍ دې هــره بانډه وي

● ● ●

یه مسته مسته ، کنـــــــړه مسته
په ځـــــــګو پټه ، په تګ بدمسته
د ژوند جاله مې درکې لاهو کړه
اوس یې درنیسه اې زبــــــر دسته

د سلواغې ۲۴ جلال اباد ۱۳۴۳

له‌درباري شاعر سره

د ښــــکلو نجونو او گــــلونو شاعر
په سپينو لېڅــــو د خــوبونو شاعر
د فحـــاشيو د بزمـــــونو شاعر
د شو خيـــــرنو ارمـــانونو شاعر

• • •

په ډېره نرمه مهـــــــربانه ژبه
مــا نه پوښتل ته هم شاعريي گوره؟
د ژونـــدانه په دغه ښــــکلی لارکې
ته هم د حسن مفسريي گـــــوره

• • •

ته د گـــــلانو زمـــــزمې اوري؟
ته د پيــــرونو تـــــرانې اوري؟
ته اوازونوکې رنـــــگونه ويني؟
ته په رنـــــگونوکې نغمې اوري؟

• • •

تا د ترخـــو شونډو نيشه ليـــــدلې ؟
تا يې د سرو شيشو شراب څښـــلی ؟
تا په مالـــګينو پستو شونـډو ايښي
تا په ســـــکروټو کې ګلاب څښلی

• • •

د لنــډو څڼو تر چتـــــــر لاندې
د غوړ بريښنـــا په زړه ويشتلی نه يې ؟
کـــله نيشه کې د پيغـــلو ټوخندي
په هوســــــــونکې ځيښلی نه يې ؟

• • •

د مستی ښځی يـــاغي شوی نظـــر
تا په شرابـــــــوکې ليـدلی که نه ؟
د عشـــق اواز دې د هغی له زړه نه
په اوسيـــلو کې اوريـــدلی که نه ؟

• • •

د تور کميس له سپځيــــدلی درزه
د نجــل پوستکې تخنـــولی نه يې ؟
تا چې د حسن لوټمـــــاري کوله
هغی په غـلا بـــــاندې نيولی نه يې ؟

• • •

کـــــله دې حـــور د مشرقه سره
د مې جامــــونه جنــــګولی که نه ؟

کـــله دې تی د مغـــربی ښاپیرۍ
په نڅېــــــــدو کې زنګولی که نه ؟

● ● ●

کـــله د لنډو کمیســــونو اعجـاز
له ساړه عقـــله راایستـــلی نه یې ؟

بیـــا دغوښنیـــو بلـــورینو ورنو
د شوق په اور کې سوځېدلی که نه ؟

● ● ●

تا خلاصی کړې دي د نجونو تنۍ
تا له چا ایستی د ایستـــلو جامی ؟

چا چې پټ کړی په شوخۍ کې بدن
تا یې چیـــرلی د چیـــرلو جامی ؟

● ● ●

کـــله دې شین کمیس په سپینو پښو
چېـــــرې لیدلی چې ښویېږې پسی ؟

له زنـــګنو تر ښـــکلو تیـــو پوری
ورو ورو خوځېږي او لوځېږي پسي ؟

● ● ●

تا لوخـــه شوې غنــم رنگه نجلی
سرې رنـــايي لاندې ليـدلی که نه؟

تا د نيشي په ليـــــونی جهان کې
پخپـــــلو متو کې نيـــولی که نه ؟

● ● ●

تا په سينه بانـــدې داغــونه ايښی
چـــا د ګرمو پيـــــدونکـــو تيو ؟

تاپې رودلی دي د نــــارو څوکی
ته يې مست شوی يې په سپينو ميو ؟

● ● ●

کـــله د عشق او ګنـاهونو سين ته
په مجبـــــوری کې ښوېدلی نه يې ؟

د چا په ګرمه په تبجنه غيـــبږ کې
زړو شــــرابو څمـــــــلولی نه يې ؟

● ● ●

که ته شاعر يې د عشقـــونو اوسه
څه د شرابـــو څه د نجونو اوسه

څه د ځوانيـــو د خوبـــونو اوسه
څه د ګناه او څه د خوندونو اوسه

● ● ●

ته په باغـــــونو کې ګلـونه ستايه
ته په ګلـــونو کې رنــګونه ستايه

ته د زري جامو په مورګـو باندې
د چا د سرو شونډو لالـــونه ستايه

● ● ●

که ته شاعر يې د غمــــونو مه شه
کور د دردونو او رنځـــونو مه شه

د فريـــادونو کـــــــړاوونو مه شه
د ټول عـــــالم د عذابـونو مه شه

● ● ●

ستايې د خــــلکو له رنځو سره څه؟
ستا د بزګـر له ورځو شپو سره څه؟

چيـرې چې غواړې پالنګ وغوړوه
ستايې له سمڅـــو او کپو سره څه ؟

● ● ●

مـــــا وې شاعره؛ اې زړه شاعره
لادې ناولی هوســــــونه شته دي

لا دې په سر کې د فتنې لوخـــرې
لا دې په زړه کې فسادونه شته دي

● ● ●

ته د سلطان د دربارونو شاعر
زه د محرومو ولسونو شاعر
ته د خمونو او جامونو شاعر
زه د پېرۍ د قیامونو شاعر

• • •

ته د پاچا د غرورونو شاعر
زه د غلام د فریادونو شاعر
ته د سلطان د نعمتونو شاعر
زه د بزګر د سوکړکونو شاعر

• • •

ته د ماڼۍ د اقبالونو شاعر
زه د کېږدۍ د ادبارونو شاعر
ته په بزموکې د نازنو شاعر
زه په زندان کې د مرګونو شاعر

• • •

ته د نیکمرغو پسرلیو برېښنا
زه د بدمرغو بارانونو ژړا
ته ماښامی کې د بزمونو نڅا
زه سباوون کې د تیغونو ځلا

• • •

زه د مظـــــلوم دغورځېـدلو ګواه
زه د ظالــــــم د غـــرېدلو ګواه

زه د دهقــان په ویلی شوې غوښه
د زمینـــــــدار د شخووهلو ګواه

• • •

زه د بې وسو د ځګېــــــرویو اواز
د اسیــــــرانو د پېـــــریو ژړا

زه ولســــــونو ته د مسنې قــاصد
زه ظالمـــــانو ته د تـورې سزا

• • •

زه د بربنـــډو د بزمـــــونو نه یم
د خــــــودفروشو د عشقونو نه یم

زه د اغــــــزو یم ، د ګلونو نه یم
زه دوزخی ، د جنتـــــونو نه یم

• • •

زه عـــــذابونو زېــــړولی یمه
زه توپــــــانونو ازمـــویلی یمه

زه د خــــوني بادو څپېړو په مخ
تر زر کـــــــرته ډېر وهلی یمه

• • •

زه د وطن د غـــــــریبیو بچی
د تورو شپـــو د بې وسیـــو بچی
د نامینــــــدیو د سلګیـــو بچی
د بې ثمـــــره اوسپـــلیو بچی

● ● ●

زه د غمـــــونو عـــذابونو شاعر
د یو وطن د کــــــړاوونو شاعر
زه د بزګـــــرو د ننـــګونو شاعر
زه د کــــارګرو د جنګونو شاعر

● ● ●

زه چې شاعر یم د انســـان د مینی
ریږګالـــــونکو ته شعرونه لیـکم
زه په مـــــالوچو کې لمبې کرمه
زه په بارونو کې اورونه لیــــکم

● ● ●

زه همــــــدغه یمه، دغه به یمه
نــــګه د خـــلکو وم، نګه به یمه
د زیارستـــونکو د مرچـــلو پرچم
لـــکه پخـــوا چې وم، هغه به یمه

دوری ۱۲ کابل ۱۳۵۴

ورکه‌لار

غــــرونو بیا د لـــړو څـــادر واغوسته
بیـــــایې د تنــــدي تبۍ لنـــدۍ شولې
پاس له هســـکو څوکـــونو نه ژوروته
ړنـــــــګی د وریځو قـــــافلې شولې

• • •

بــــاد په مخه رټی دوورو اوښـــــان
ښکته، لا هم ښکته، مخ په ځوړوځی
خـــوړکې له نمجنو او لنـــــــدو بوټو
څاڅی ساړه څـــــاڅکې او په ترږوځی

• • •

پورته د اسمـــــان د مخ په ګونځو کې
ورکـــــه ده له سره د نـــــــرمۍ مخه
دم په دم بنـــــدیږي تـــودو سیمـو ته
لاره د رمــــــو او د کیـــږدۍ مخه

• • •

وریځـــو رنګی کړې د نجات نښی
واورو د لاروو پښی تړلـــــــی دي
لړو د ماښـــام په ګونـــګه خره کې
غـــرو کې د شپنـــو لارې وهلی دي

● ● ●

زه چې د دې سختو او سړو غـــرونو
یو د ورکــــــو لارو مســـــاپریمه
زه د یاغـــــی مینې د وزرو په وزر
دلته خپــــلو ورکـــو پسې سریمه

● ● ●

زه چې په دې شپه کې له توپـــان سره
کنــــدو ګړنـــګونو کې خوځیږمه
هیــــله مې دغه ده خپـــلو هڅو ته
زه به خپـــــلې مینې ته رسیــــږمه

● ● ●

یه په ویده لمــــر کې د شغلو حوری!
پرېږده چې په لیڅه دې سر کیـــږدم
مه تړه زمـــــا په مـــخ ور مه تړه!
شپه ډېـــره سړه ده او زه ریــــږدمه

● ● ●

پر پړ.ده چې د تا په تـــــــو ده غېږ.ه کې
دا د مـــــر ګ دور کې شپه سبــــا کمه
پر پړ.ده چې د مینی په مستیـــــــــو کې
دا د غـــــــرونو ورکه لار پیـــدا کمه

دمرغومی ۱۱ کابل۱۳۵۴

ځوان شاعر ته[1]

یه د هېلمند د غورځنګونو عطا
د یاغي سین د فریادونو عطا
د ویدو دښتو په سړه سینه کې
د یو ملت د عذابونو عطا

• • •

د هر ماښام له وینو ډک ګوګل نه
ستا د خوږمن زړګی ناري اورم
د هر غمجن نسیم په ښکلی ژبه
ستا د دردونو اشاري اورم

• • •

د تارګو ته چې کوم ساز راځي
ما ته دغلته آواز راځي
ته د آغاز د لذتونو کافر
ما ته ارمان اوس د آغاز راځي

• • •

۱ ــ هادي عطایي

د سړې شپې په اوسیـــــلو کې ولی
مــا ته رالیــــږي دا سړې ساوې
دا د ناصورو ځیــــګرونو ځګېروي
دا د پیــــړیو دغمـــــــونو ناوې

● ● ●

ته وایې وسوم ، زه دې سوی غـــواړم
چې سوی نه وي خو پتنــګ نه وي
ته د حـــــرمان په چـړو ژوبل بنه یې
چې ژوبل نه وي خو د جنـګ نه وي

● ● ●

په آرامـــــۍ کې دې زوال وینــــم
شاعره ګــــوره چې خــراب نشي
یاغي څپه شه د دریـــاب په زړه کې
ګــــردابه ګــوره چې سراب نشي

● ● ●

شرم دی شرم د ســارا اغـــزي ته
چې رنــګ او عطر د ګـــلانو لري
پیغور پیغور دی د توپـــــان مرغه ته
چې لطـــافت د بلبــــــلانو لري

● ● ●

کــله چې ونښيــږي تـــــوري شپې
کـــله چې وځـړيــږي خــــړې لړې
کــله چې وايښی سپينـــــکی ځګونه
کـــله چې وځبی دغــــــــرونو تړې

• • •

کــله چې ووزي له ياغي وريځـــــو
د قهــــــرجنو تنـــــــــــدرونو آواز
کــله چې يو شي د درياب کړيــــکو
په يرغلـــــو کې د بريښنــــاوو پرواز

• • •

هله درياب ، درياب درياب ښـــکاري
د قدرتو د عظمتــــــــونو زانـــــګو
ستر بريښي ، ښـکلی او ژوندی بريښي
د حرکت او بدلـــــــونو زانــــــګو

• • •

همدې ياغی، ياغی، ياغی ته ګـــوره
خومـــــــره قوي او هيبتناک ښـکاري
رعب او ويره او پرتـــــــــم خوروي
آزاد او ښــــــکلی او بېباک ښکاري

• • •

ته هم دریاب یا د دریـــــاب زوی شه
د سره هېلمنـــد د سیـــــلاوونو شاعر
یا د وطن د سوځـــــــونکو ورځـو
د یرغـــــــلونو ، ګــــردشونو شاعر

● ● ●

شه د ساړه رغـــلی په مړو ایـــرو کې
د بیا لمبـــــــو د بلېــــــدو هادي
شه د څپو د شوګیـــــــریو همـــراز
شه د هېلمنــــــــد د ترانـــو هـادي

● ● ●

هېلمنـد خو مست دی ، د مستیو شاعر
زمـــــوږ د هیلـــــو د هستیو شاعر
د زمــــــــانې د سرکشـانو سرکش
د دې وطن د بدمستیـــــــــــو شاعر

● ● ●

لکه له زغـــــــرو تبنتېدلی ښامــــار
له هـــــــرې تیـــــږې سره تن وهی
په هـــره پرښه بانـــــدې خوله لګوي
نویو سیـــــــــــلونو ته لمــــن وهي

● ● ●

دی د محمود د حماسو شاعر

دی د مسعود د تلوسو شاعر

دی د آسمان د تندرونو ویاند

دی د سرو وینو د کاسو شاعر

• • •

دی د افغان د عظمتونو راوي

دی د میرویس د یرغلونو راوي

دی په ایران کې د هوتکو وړونو

د ترخو مانو او مرګونو راوي

• • •

دی د وطن د کړاوونو ناره

دی د تاریخ د مرسلانو امیر

دی د جهان د حواثو نهنګ

دی د زمان د آسمانونو قجیر

• • •

دی د کلونو په تیاره تونل کې

په سختو لارو د مزلونو هادي

دی د پیړیو په ستومانه زړه کې

په اوږدو شپو کې د صبرونو هادي

• • •

که ته رښتیـــایي د هیلمنــــد شاعر
د یاغی سین د غــــورځنګونو هادي
نو د پیـــړۍ په کـــر کېچنه لار کې
شه د زلمــــو د ارمــــانو هادي

● ● ●

ورځه راویښ که د غضب بــــادونه
په سپین میــــدان شه د توپان هادي
ورځه مـــــاڼو شه، د نجـــات ماڼو
په سختـــــو لارو د انســـان هادي

● ● ●

بانـــدې راووزه د جــــګړې ډګر ته
لویـــو ننګونو ته قـــوت ورکـــړه
له کـــــلکو کارو سره وجنــــګېږه
ځــــوانو موجــــونو ته طاقت ورکه

● ● ●

د دښت بادون چې ځګـــرېږي عبث
ورکــــه دا ته د جنــــــګېدو ژبه
د دې بیـــدیاوو د خــــورو پرګنــو
د ویښېــــــدو او جګېــــدو ژبه

● ● ●

دې تورو تورو غـــــرو ته وغـــــږوه
د خپـــــلې سرې فلسفې سره شعرونه
دغـــو سږو خــــــاورو ته ننه بــاسه
لــــکه د اور غـــوندې تاوده شعرونه

• • •

دې کښــو خلکـــو ته غوږونه ورکه
پرېږده چې واورې د توپـــــــان آواز
دا له جهـــــــانه يتيم شـــوی وطن
پرېږده چې واورې د جهـــــان آواز

• • •

شي د خپــــــو د يرغـــــلونو وطن
د انقــــــلاب د ارمـــــانونو وطن
د تنـــــدرونو تر اورونــــــو لاندې
د نوي ژونـــــد د تـــــکلونو وطن

دزمری ۱۰ کابل ۱۳۵۴

يه خلكو خلكو

(دوهمه ترانه)

يه خـــلكو ! خـــلكو ! دوطن خلكو !
يه د دې غـــــــــرونو مبـــــــارزانو
آيا در رسي شور دمـــــــــــوجونو
په شپه کې چيـغې د مـــــــانهوګانو

● ● ●

د وطن غيــــــــــږه پرون بستـــــــر ؤ
خو اوس د وينـــو ، ياغي درياب شو
پکې ډوبيــــــــــږي هر يو نـــــاولی
هغه چې خصـــــــــم د انقلاب شو

● ● ●

اوس ترينه تښتي په بيــــــړه بيـــــړه
څوک چې د خوښو ورځو ياران وو
په سرو لمبـــــــــو کې ورته ولاړ دی
څوک چې د خلکو خدمتـــګاران وو

● ● ●

سليمان لايق

ښه ده چې ځمکه په لړزېـــدو شوه
ښه ده چې پای شوې تورې چوپیاوې
ښه ده چې پراخه شو میـدان د منـډو
ښه ده چې یو شوې تـــولې ژړاوې

● ● ●

اوس خونړۍ شوې د وطن او ښـــکې
پکې نسکـــــور د زور بېـرۍ شوې
د شهــزادګیــو د سرو غـــــروانډې
د ماتېـــدونکو غاړو کـــړۍ شوې

● ● ●

وطن راویښ شو خـــلک جنګیږي
هـــره وږمه یې د ننــــګ نغمه ده
د خـــــاورې هــــره ذره تبجنه
د نېـــکو، بدو تر مینـځ جـګړه ده

● ● ●

اوس راژوندي شو مـــــړه آوازونه
دا د پېـــــړیو چوب فریـــــادونه
دا په ګـوګل کې د اور بځــــرکې
پټ غضبـــونه، پاک کســـاتونه

● ● ●

د اور په سین کې اوس لامبوزن شو
هغه چې هسې نقش زمین ؤ
د لوخو تورو ، میدان ته ووت
کوم چې د مخې ، تماشابین ؤ

• • •

پرېږده چې لوږ شي، آواز د تندر
پرېږده چې ووزي ، دوینو لارې
پرېږده چې لنډ شي، پرېږده چې پرې شي
دا تور لاسونه ، نا روا چارې

• • •

دا به وطن ته د عزت نوم شي
دا به د خلکو دژوند مضمون شي
دا به یوه لاره د قربانۍ شي
دا به د ځمکې یو نوی یون شي

• • •

دا به راوینښ کړي ، ویده ننګونه
دا به بیدار کړي ، پټ غیرتونه
دا به رواج کړي ، نوی نرخونه
دا به رنها کړي ، د بزکر خونه

• • •

ورسره ځغـــله، تر خو چې ځغلې
دا سوځـــــوونکې د اور سپـلونه
ورسره لـــوبه، څومـــره چې لوبې
دا د سرکشـــو ، څپـــــو سپلونه

• • •

دا سنـــــګرونه، دا سنـــــــګرونه
د اور واټـــــونه، د وینـــــو لارې
دا تماميــــــږي، دا هــــــوارېږي
د سر په لـــــــوبه، نه قـــــلارې

• • •

پښه پخه ږده ، وارخطـــــــــا نشې
دا د ميـــــــرانو ، لومـــړنی باب دی
په دې کې نشې ، د ناز خــــــوبونه
دا انقـــلاب دی، دا انقـــلاب دی(۱)

۱۳۶۰ر۸ر۴

۱ ـــ د (په خلکو خلکو) «دوهمه ترانه» په دوهم چاپ کې زياته شوې ده .

Download from:aghalibrary.cm